

Islom KARIMOV

**YOSHLARIMIZ-
XALQIMIZNING
ISHONCHI VA
TAYANCHI**

ISLOM KARIMOV

**YOSHLARIMIZ —
XALQIMIZNING
ISHONCHI
VA
TAYANCHI**

TOSHKENT «MA'NAVIYAT» 2006

Ushbu mo'jaz to'plamda mamlakatimiz Prezidenti Islom Karimov asarlaridan saralab olingen ibratlari fikrlari jamlangan. Ularda sog'lom, barkamol avlodni voyaga yetkazishda sportning ahamiyati, yoshlarga yaratilayotgan qulay imkoniyatlar, ulug' ajdodlarimizga xos fazilatlar, buyuk tariximiz, bebafo ma'nnaviy merosimiz, dunyoda yagona bo'lgan ona O'zbekistonimiz mustaqilligini ko'z qorachig'idek asrash, uning yorug' kelajagi uchun kuch-g'ayrat va salohiyatini safarbar etish o'zini shu yurt farzandi degan har qaysi insonning muqaddas burchi ekani haqida so'z boradi.

Bu to'plam Vatanimizga munosib farzand bo'lib, uning shuhhratini jahonga tarannum etish orzusi bilan yashayotgan har bir yosh o'g'il-qiz uchun doimiy ma'nnaviy hamroh, o'ziga xos kundaiik hayot qo'llanmasi, ezgu da'vat bo'lib xizmat qiliishi shubhasiz.

K 4702620204-15
M25(04)-06

© «Ma'nnaviyat», 2006

**SOG'LOM AVLOD –
O'ZBEKISTON
KELAJAGI**

Men Abdulla Avloniyning «Tarbiya biz uchun yo hayot – yo mamot, yo najot – yo halokat, yo saodat – yo falokat masalasidir» degan fikrini ko'p mushohada qilaman.

Buyuk ma'rifatparvarning bu so'zlari asrimiz boshida millatimiz uchun qanchalar muhim va dolzarb bo'lgan bo'lsa, hozirgi kunda biz uchun ham shunchalik, balki undan ham ko'ra muhim va dolzarbdir.

Yoshlar tarbiyasi, barkamol avlod deganda, biz O'zbekistonning buyuk kelajagini nazarda tutamiz.

Farzandlarimiz bizdan ko'ra bilimli, kuchli, dono va albatta baxtli bo'lislchlari shart.

Sog'lom avlod deganda, faqat jismoniy sog'lomlikni emas, balki sharqona axloq-odob va umumbashariy g'oyalar ruhida kamol topgan insonni tushunamiz.

Sog'lom avlod deganda, shaxsan men, eng avvalo, sog'lom naslni, nafaqat jismonan baquvvat, shu bilan birga, ruhi, fikri sog'lom, iymon-e'tiqodi butun, bilimli, ma'naviyati yuksak, mard va jasur, vatanparvar avlodni tushunaman. Buyuk davlatni faqat sog'lom millat, sog'lom avlodgina qura oladi.

Kelajak avlod haqida qayg'urish, sog'lom, barkamol naslni tarbiyalab yetish-tirishga intilish bizning milliy xususiyatimizdir.

Hech shubha yo'q: sog'lom avlod orzusi ajdodlarimizdan bizga o'tib kelayotgan, qon-qonimizga singib ketgan muqaddas

intilishdir. Agar ota-bobolarimizning tur-mush tarziga, tafakkuriga nazar solsak, ular nasl-nasab, yetti pushtning tozaligiga, avlodning sog'lig'iga juda katta e'tibor berganini ko'ramiz.

Sohibqiron Amir Temur bobomiz: «Askarlari baquvvat el qudratli bo'lur, qudratli elning askarlari baquvvat bo'lur», degan. Shu fikrni davom ettirib, men «Farzandlari sog'lom yurt qudratli bo'ladi, qudratli yurtning farzandlari sog'lom bo'ladi», deb aytmoqchiman.

Ona Vataniga mehr-muhabbati baland, O'zbekistonni kelajagi buyuk davlat deb qaraydigan va bu borada amaliy ishlarga tayyor har bir yurtdoshimiz shuni biliishi kerakki, sog'lom avlodni voyaga yetkazish barcha ulug' maqsadlarimizning asosidir.

Bu muqaddas zaminda yashayotgan har qaysi inson o'z farzandining baxt-u saodati, fazl-u kamolini ko'rish uchun

butun hayoti davomida kurashadi, mehnat qiladi, o'zini ayamaydi.

Faqat jismoniy jihatdan baquvvat bo'ligan odamni tarbiyalash unchalik qiyin emas. Ammo uni ham jismoniy, ham ma'naviy jihatdan kamol toptirish g'oyat murakkab vazifa. Ayniqsa, bugungi kunda – mafkuraviy kurashlar goh oshkora, goh pinhona tus olgan hozirgi nozik, qaltis sharoitda, tahlikali zamonda bu masala nihoyatda dolzarb ahamiyatga ega.

Davlatimizning eng muhim vazifalaridan biri bu – ma'naviy jihatdan barkamol insonni tarbiyalash, ta'lim va maorif tizimini takomillashtirish, milliy uyg'onish g'oyasi asosida ma'naviy va ruhiy jihatdan yangi avlodni voyaga yetkazishdir.

Biz yosh avlodni bolalar bog'chasiga qatnayotgan davridan boshlab xalqimizning asrlar davomida shakllangan Sharq pedagogikasi, umumbashariy qadriyatlar asosida tarbiyalashimiz lozim.

Barchamizga ayon bo'lishi kerak: mamlakatimizning kelajagi, o'zbek millatining, O'zbekistonning XXI asrda jahon hamjamiyatidan qanday joy olishi bugun yoshlarga berayotgan tarbiyamiz, ko'r-satayotgan g'amxo'rligimizga bog'liq.

Kishilik tarixi paydo bo'lganidan buyon, ming yillar davomida har qanday mamlakatning, har qanday millatning, ota-onalar bo'lish baxti nasib etgan har qanday insonning eng mo'tabar orzusi, astoydil intilgan asosiy maqsadi – sog'lom, barkamol avlodni tarbiyalash, har tomonlama komil insonni voyaga yetkazishdan iborat bo'lib kelgan.

Sog'lom avlodni tarbiyalash barchaning, butun jamiatning, shu yurtda yashaydigan har bir insonning asosiy ishi, insoniy burchidir.

Vatanimizning buyuk kelajagini qurish, oldimizda turgan katta-katta muammolarni yechish, mustaqilligimizni himoya

qilish, hayotda milliy va umumbashariy qadriyatlar uyg'unligi tamoyiliga amal qilib yashashdek muhim vazifalarni yosh avlodimiz o'zining muqaddas burchi deb bilayotgani, ayniqsa, e'tiborga sazovor.

Biz yoshlarmizni hech kimga berib qo'yaymiz, ularni o'zimiz tarbiya qilamiz, voyaga yetkazamiz.

«Hech kimga bermaymiz seni, O'zbekiston!» qo'shig'i har bir yurtdoshimizni Vatanni sevishga, unga muhabbat va sadogat bilan xizmat qilishga da'vat etadi. Men ana shu qo'shiqning ma'no-mazmunidan kelib chiqib, barcha ota-onalar nomidan sizlarga, ko'zimizning oq-u qorasi bo'lgan farzandlarimizga qarata aytmoqchiman: biz O'zbekistonni ham, yoshlarmizni ham hech kimga bermaymiz.

Jondan aziz bolalarimizni o'zgalarning noma'qul tarbiyasi va mudhish ta'siriga tashlab qo'yish – kelajagimizga nisbatan

kechirib bo'lmas xiyonatdir. Shuning uchun ham yoshlarmizni komil insonlar etib voyaga yetkazish, Olloh taolo ato etgan qobiliyatlarini ro'yobga chiqarish uchun ularga yo'l olib berish va barcha imkoniyatlarni yaratish – biz ota-onalar uchun ham qarz, ham farzdir.

Sherdil va o'tyurak yigitlar millat ko'rki,
Vatan faxridir.

Ta'lim-tarbiya tizimini o'zgartirmasdan turib ongi o'zgartirib bo'lmaydi. Ongi, tafakkurni o'zgartirmasdan turib esa biz ko'zlagan oliy maqsad – ozod va obod jamiyatni barpo etib bo'lmaydi.

Toki hayot davom etar ekan, ta'lim ham, tarbiya ham zamon o'rtaga qo'yayotgan yangi-yangi talablarga ko'ra muttasil ravishda o'zgarib-yangilanib boraveradi. Faqat biz bu sohadagi dastlabki qadamlarni to'g'ri qo'ya olsak, poy-

devorni mustahkam qilib barpo etsak, men shunga ishonamanki, bugungi avlod uning samarasidan bahramand bo'lajak, kelgusi avlod esa bizning qilgan ishlarimizni ehtirom va minnatdorlik tuyg'usi bilan eslaydi.

Har qanday odam ham o'smirlik chog'ida, endigina voyaga yetib kelayotgan davrida jamiyatdan munosib o'rnini topishi kerak. Aks holda bu narsa noxush oqibatlarga, ba'zan esa og'ir fojialarga, hatto ijtimoiy larzalarga ham sabab bo'ladi. Yosh yigit-qizlarimizning ishda, turmushda, oila va jamoa orasida o'z o'rnini topolmaslik holatlari ularning jamiyatda o'z qadrini yo'qotishiga olib keladi. O'z qadriga, o'z sha'niga ega bo'lmagan inson hayotda ko'p-ko'p to'siqlarga duchor bo'ladi, beqaror va salbiy ta'sirlarga tez beriladi, uning shaxs sifatidagi yemirilishi ham tez kechadi.

Dunyoga umid bilan qadam qo'yib kelayotgan navnihol inson hayotdan munosib o'rnini topsa, turmushidan, taqdiridan,

vatanidan rozi bo'lib yashaydi, umr bo'yи
bunyodkorlik faoliyati bilan mashg'ul bo'ladi.

Ta'lim-tarbiya islohoti haqida gapirar ekanmiz, uning mazmunini lo'nda qilib ifoda etish mumkin: bizga bitiruvchilar emas, maktab ta'lim va tarbiyasini ko'rgan shaxslar kerak.

Ta'limning yangi modeli jamiyatda mustaqil fikrlovchi erkin Shaxsning shakllanishiga olib keladi. O'zining qadr-qimmatini anglaydigan, irodasi baquvvat, iymoni butun, hayotda aniq maqsadga ega bo'lgan insonlarni tarbiyalash imkoniga ega bo'lamiz. Ana shundan keyin ongli turmush kechirish jamiyat hayotining bosh mezoniga aylanadi. Shunda odam olomon bo'lib, har lahzada serkaga ehtiyoj sezib emas, aksincha – o'z aqli, o'z tafakkuri, o'z mehnati, o'z mas'uliyati bilan, ongli tarzda, ozod va hur fikrli inson bo'lib yashaydi. Bunday odamlar uyushgan jamiyatni, ular barpo etgan ma'naviy-ruhiy muhitni soxta aqida-lar, baqiriq-chaqiriqlar, havoyi shiorlar bilan

aslo buzib bo'lmaydi. Ularni o'zlari aql-idrok va qalb amri bilan tanlab olgan hayotiy maqsadlardan chalg'itib ham bo'lmaydi.

Har qaysi davlat, har qaysi millat o'z farzandlari qiyofasida, unib-o'sib kelayot-gan yosh avlod timsolida shu xalqqa xos eng go'zal fazilatlarni namoyon etadigan, uning ezgu orzu-niyatlarini amalga oshirishda mardlik va fidoyilik ko'rsatishga qo-dir bo'lgan o'z tayanchi va suyanchini ko'-rishi tabiiydir.

Chinakam xalq bo'lsak, chinakam millat bo'lsak, ulkan, qudratli daryoga aylanaylik, farzandlarimizga o'zgalar havas qiladigan ozod va obod Vatan qoldiraylik.

**O'ZBEKISTON
YOSHLARI
DUNYODA
HECH KIMDAN
KAM EMAS**

Biz yangi mingyillikka kirib bormoqdamiz. XXI asrda qaysi davlat qudratli, qaysi xalq kuchli bo'ladi? Bu savolga, aholisi intellektual nuqtayi nazardan barkamol, yoshlari bilimli, or-nomusli, vatanparvar bo'lib unib-o'sayotgan davlat, deb javob qaytarish mumkin.

Xalqimiz azaldan o'z vujudi, o'z tomirida mavjud ilohiy qudratga munosib bo'limoqqa intilib yashadi. O'z o'g'-lonlarini mardlik va halollik, jasurlik ruhida, el-yurt uchun jonini ham ayamaydigan asl pahlavonlar etib tarbiyalab keldi.

Ota-bobolarimiz shuhratining soyasiga mahliyo bo'lib yuretigan davlar endi o'tdi. Bugun jahon bizdan o'z sozimizni

aytishimizni, o'z tafakkurimizni namoyon etishimizni talab qilmoqda. Boshqa xalqlar, boshqa millatlar bizga yotsirab – bepisand qaramasligi, balki bizni e'tirof etishi, bizni ehtirom etishi kerak. Biz ana shu yuksak munosabat va hurmatga loyiq bo'lishimiz darkor.

Meni doim qiynaydigan, tinchlik bermaydigan orzu-niyatim, kerak bo'lsa, Xudodan so'raydigan eng katta iltijoim shuki, betakror, go'zal, saxovatli, Ollohnning nazari tushgan mana shu yurtda albatta har tomonlama sog'lom, o'zining kuch-qudrati, qaddi-qomati bilan, barkamolligi bilan o'z-galarning havasini uyg'otadigan el yashashi kerak.

Nega deganda, bugun dunyoning ko'p joylarini, turli el-yurtlarni ko'rgan odam sifatida agarki mendan, yer yuzining eng go'zal, eng latofatli va nafo-satli, oqila ayollarini, suluv va dilbar qizlari qayerda yashaydi, deb so'rasangiz, men hech ikkilansmasdan faxr-u g'urur bilan: «O'zbekiston zaminida», deb javob beraman.

Yurtimizning mard erkaklari ham, vo-yaga yetib kelayotgan pahlavon yigit-larimiz ham hech kimdan kam emas.

Albatta, Xudoning marhamati bilan eng go'zal, eng sog'lom avlod bizning Vatanimizda kamol topishi nihoyatda tabiiydir.

Bunday oljanob maqsad bilan yashash, hayot kechirish, bunday orzuniyatlarni amalga oshirish – har qaysi oila, avvalambor, yosh oilalarning insoniy, kerak bo'lsa, milliy burchiga aylanishini istardim.

Mening eng katta ishonchim – yosh avloddir. Zamonaviy bilimga ega, odobli, ilmli, ko'rsang havasing keladigan, bar-kamol va shijoatli farzandlarimizdir. Men o'zimning taqdirimni ham, mamlakatimiz va mustaqilligimiz taqdirini ham ana shularning qiyofasida ko'raman. Kishi ana shunday farzandlari borligidan kuch oladi, ongi tiniqlashadi, rag'batlanadi, ko'ksi tog'day ko'tariladi.

Bizning muqaddas burchimiz – jondan aziz bolalarimizga zamon talablari darajasida bilim berish, ularni haqiqiy vatanparvar va yurtparvar etib tarbiyalash, voyaga yetkazishdir.

Mening eng katta ishonchim va umidim – bugun zamonaviy tarbiya va bilim olayotgan, endigina kuchga kirayotgan yoshlارимиз, farzandларимизdir.

Yurtimizdagи har bir oila, har bir otaona o'з farzandлари qiyofasida, unib-o'sib kelayotgan yosh avlod timsolida bilimli, iymon-irodali, mardlik va fidoyilik faziлатларини namoyon etishga qodir bo'lgan barkamol insonлarni ko'radi, ularning baxtli-saodatli bo'lishini orzu qiladi.

Faxr bilan aytishimiz mumkinki, O'zbekiston bolalari zamonga mos, Vata-

nimizga, xalqimizga munosib ravishda o'zgarib bormoqda. Bu bizning eng katta baxtimizdir.

Bizning barcha sa'y-harakatlarimiz komil insonni tarbiyalashga yo'naltirilgan. Yangi asrda dunyo taraqqiyotini, insoniyatning qay yo'ldan borishini komil insonlar belgilashiga shubha yo'q. Chunki XXI asr – intellektual avlod asri bo'ladi.

Biz komil inson tarbiyasini davlat siyosatining ustuvor sohasi deb e'lon qilganmiz. Komil inson deganda biz, avvalo, ongi yuksak, mustaqil fikrlay oladigan, xulqatvori bilan o'zgalarga ibrat bo'ladi bilimli, ma'rifatli kishilarni tushunamiz.

Aslida Olloh taolo inson zotini tabiatan sog'lom, mukammal yaratadi. Lekin, afsuski, avvalo odam bolasining o'zi, qolaversa, nosoz muhit bu mukammallikni

buzadi. Odamzot ko'p joylarda, taassufki, nafs, kibr-u havo, jaholatga berilib, o'zini o'zi turli balolarga giriftor qiladi.

Bola tug'ilgan kunidan boshlab oila muhitida yashaydi. Oilaga xos an'analar, qadriyatlar, urf-odatlar bola zuvalasini shakllantiradi.

Eng muhimi, farzandlar oilaviy hayot maktabi orqali jamiyat talablarini anglaydi, his etadi.

Ota-onaning farzand oldidagi burchlari, o'zlarining oxiratini obod etuvchi qarzlari bor. Din-u diyonatli xonodon oqsoqollaridan so'rasangiz, ularni lo'nda qilib sanab beradi: yaxshi nom qo'yish, yaxshi muallim qo'liga topshirib, savodini chiqarish, ilmli, kasbli-hunarli qilish, boshini ikki, uyli-joyli qilish.

Bu hayot juda tez – boshdagи do'ppini bir aylantirguncha o'tadi-ketadi. Shu qisqa fursatda inson xalq uchun, Vatan

uchun, o'z farzandlari va kelgusi nasllar uchun savobli ishlar qilib ulgurishi kerak. Olijanob xalqimizning ezgu tasavvur va tushunchasiga ko'ra, har bir odam dunyoga kelib, uchta xayrli ishni ado etishi lozim.

Birinchisi, sog'lom va oqil farzand tarbiyalab voyaga yetkazish.

Ikkinchisi, o'z oilasi, farzandlari uchun imorat qurish.

Uchinchisi, kelajakni o'ylab, yaxshi niyat bilan daraxt o'tqazish.

Bu insoniy intilishlarda millatimizning barkamol avlod haqidagi orzu-umidlari o'z aksini topgan.

Qisqasi, o'zbekning hamma orzu-havslari, hayotining mazmunida farzandlarining kelajagi, baxt-u saodati bilan bog'liq maqsadlarni ko'ramiz.

Xudo taolo yaratgan tabiatning buyuk mo'jizasi bo'lmish ayol dilbandini to'qqiz oy o'z bag'rida, yurak ostida avaylab dunyoga keltiradi. Uni voyaga yetkazish uchun o'zini ayamasdan, butun hayotini baxshida etadi. Ana shu jarayonda ayol neki yaxshilik yoki yomonlik ko'rsa, ona

vujudi orqali homilaga o'tadi. Sog'lig'i nochor, xo'rangan, iztirob chekkan onadan sog'lom farzand tug'ilmaydi.

Shu ma'noda ayollarni, onalarni asrash kerak, degani – bu farzandlarni asrash, naslni asrash, oxir-oqibatda millatni asrash demakdir.

**SPORT –
SOG'LOMLIK
VA KOMILLIK
GAROVI**

Sog'lom, barkamol avlod kamoli sport va jismoniy tarbiya bilan uzviy bog'liq.

Sport hamma zamonlarda ham mam-lakatni jahonga tanitishning muhim vosi-tasi bo'lib kelgan.

Kimki bizning kuch-qudratimizni bil-moqchi bo'lsa, o'zbek pahlavonlarining jahon sport maydonlarida erishgan yu-tuq-zafarlariga e'tibor bersin, anglab olsin.

Sport orqali bolaning dunyoqarashi o'zgaradi. Kecha ko'chada nima qili-shini bilmay yurgan bola biron-bir hunar o'rganish, sport mashg'ulotlari bilan

band bo'lsa, ota-onasiga ham bosh-qacha ko'z bilan qaraydi. Oilada mehr-oqibat, ahillik kuchayadi. Ayniqsa, o'g'il bolalar sport maydonlarida mardlik maktabini o'taydi. Sportda qiyinchilikni ko'rgani uchun bir burda non qayerdan kelishini, bu hayotning og'irliklarini tu-shunadi, ota-onasiga yordam berishga, uy-ro'zg'or ishlariga qarashishga harakat qiladi.

Sportni rivojlantirish jamiyatimizda mehr-muruvvat tuyg'usini yuksaltirish borasidagi maqsadimizga, kerak bo'lsa, siyosatimizga ham juda katta hissa qo'shadi. Bilib qo'yinglar, o'zini haqiqiy sportchi deb biladigan, sport bilan chin ko'ngildan shug'ullanadigan odam hech qachon birovning rizqiga xiyonat qilmaydi, qo'pollik, baxillik, hasad kabi illatlardan yiroq bo'ladi.

Xalqimiz sizning siymongizda O'zbekiston sportining bo'lajak yulduzlarini, eng muhimi, sog'lom turmush tarzi ta-

lablari asosida yashaydigan, o'z Vatanining aziz va ardoqli farzandlari bo'lgan navqiron va barkamol avlodni ko'radi.

Sizdek bilim va kurashga tashna o'g'il-qizlarimizni bag'rimga bosib aytmoqchiman: siz – Alpomish, Jaloliddin Manguberdi, Amir Temur kabi mard va botir insonlarning avlodisiz, siz – buyuk yurt farzandlarisiz.

Bugungi kunda Vatan taraqqiyoti, yurt tinchligi, farovon hayotga erishish, xalqaro maydonda munosib o'rin egallashdek ezungu maqsadlarga yetish yo'llida biz tayanchimiz va suyanchimiz bo'lmish yoshlarimizga beqiyos orzu-umidlar bilan qaraymiz.

Biz uchun davlat siyosati darajasiga ko'tarilgan ustuvor vazifa – nafaqat manaviy yetuk, zukko va bilimdon, shu bilan

birga, sport va kurash maydonlarida toblangan, qiyinchiliklarni yengishga qodir, iroda va e'tiqodi baquvvat, bellashuvlarda chiniqqan mard farzandlarni tarbiyalash – bu bir-birini to'ldiradigan, bir-biridan ajralmas yagona maqsad bo'lishi darkor.

Jismoniy tarbiya va sport yurtimizning har qaysi shahar va qishlog'iga, har bir xonadonga kirib borishiga erishish, shu asosda hayotimizda sog'lom turmush tarzini qaror toptirish bizning olijanob orzu-tilishlarimizning uzviy bir qismiga ayланishi zarur.

Shu ma'noda, «Umid nihollari», «Barkamol avlod» va «Universiada» sport o'yinlarini o'z ichiga olgan uch bosqichdan iborat yaxlit tizimning amalga oshirilishi ana shu yo'lda qilayotgan salmoqli ishlarimizning yaqqol namoyoni, desak, hech qanday xato bo'lmaydi.

Bu tizimning yuqori bosqichi bo'lgan Universiada, ta'bir joiz bo'lsa, O'zbekiston yoshlarining o'ziga xos sport olimpiadasidir.

Bugun hayotga qadam qo'yar ekansiz,
belni qattiq bog'lab, kurash maydoniga
chiqayotgan ekansiz, oldingizga qo'ygan
marralaringiz doimo baland va yuksak
bo'lisin, irodangiz baquvvat, ishonchingiz
mustahkam bo'lisin.

«Umid nihollari» deb nom olgan, o'quvchi yoshlarni chiniqtirib, irodasini toblaydigan bu keskin sport musobaqalari unibosib kelayotgan siz, yosh avlodimizni Vatanni himoya qilishga, uni ulug'lash, qudratiga qudrat qo'shishga, xalqaro maydonlarda uning obro' va nufuzini yanada yuksaltirishga qodir bo'lgan insonlar etib tarbiyalashga xizmat qilishi shubhasiz.

El-yurtimiz bugun sizlarga katta umid bog'lab, tom ma'nodagi barkamol bo'lib yetishishingiz uchun barcha imkoniyatlarni yaratib, oldingizda istiqbolning ravon yo'llarini ochib bermoqda.

Bugun siz, aziz bolalarimizning betak-ror o'quvchilik yillaringiz sermazmun va to'laqonli bo'lib o'tishi va hayotda munosib o'rningizni egallab olishingiz uchun ota-onalaringiz, ustoz-murabbiylaringiz qatorida butun xalqimiz tinmay xizmat qilmoqda.

Ishonchim komilki, sizlar mana shunday yuksak e'tiborga javoban xalqimizning tayanchi va suyanchi, O'zbekistonning haqiqiy vatanparvari bo'iib ulg'ayishga, jahon sport maydonlarida mamlakatimiz bayrog'ini hamisha baland ko'tarishga bor kuch va imkoniyatingizni safarbar etasiz.

Vatan, xalq shuhratini dunyoga tarannum etishda sportning o'rni beqiyosdir. Jahon miqyosidagi ko'plab nufuzli musobaqalarda o'zbek yoshlari erishayotgan g'alabalar bu haqiqatni tasdiqlab turibdi.

Sport nafaqat jismoniy, balki ma'naviy kamolotga erishishda ham muhim omildir.

U irodani toblaydi, aniq maqsad sari intilish, qiyinchiliklarni bardosh va chidam bilan yengishga o'rgatadi. Inson qalbida g'alabaga ishonch, g'urur va iftixor tuyg'ularini tarbiyalaydi.

Men barcha o'g'il-qizlarimizni, sportchi yoshlarimizni xalqimizning umid yulduzları, ertangi kunimizning ishonchi va tayanchi deb bilaman.

Sog'lom, bilimli va fidoyi farzandlari bo'lgan xalq albatta o'zining buyuk kela-jagini barpo etadi.

Mustaqillik ruhida unib-o'sib kela-yotgan navqiron avlodning mana shunday sport anjumanida ishtirok etishi, o'z kuchi va mahoratini, oljanob fazilatlarini namoyon etishi biz uchun istiqlolimizning eng ulug' yutuqlaridan biridir, desak, aslo mu-bolag'a bo'lmaydi.

Shuni unutmangki, sizlarning ortingizda har qarich tuprog'i mo'tabar Vatanningiz, bag'ri keng, matonat va qudrat sohibi bo'lmish xalqingiz bor.

**BIZ KIMMIZ,
QANDAY BUYUK
ZOTLARNING
FARZANDIMIZ?**

Bu yurt tengsiz allomalar, aziz-avliyolar, podshoh-u sarkardalar, botir va pahlavonlarni ko'p ko'rgan. Ular orasida milliy qahramonimiz Jaloliddin Manguberdining betakror nomi yulduzdek charaqlab turadi.

Sulton Jaloliddin siymosi nafaqat Xorazm, balki butun O'zbekiston faxr-u g'ururidir. U bizning ozodligimizga, istiqlolimizga tajovuz qilmoqchi bo'lgan har qanday yovuz kuchga qarshi tik turib kurashishga, mardona zarba berishga qodirligimizning tasdig'i va timsolidir.

Har qaysi millatning o'z afsonaviy bahodiri, sevgan pahlavoni bor. Alpomish nomi ham bizning shuurimizga munis onalarimiz aytgan allalar bilan kirgan. Ajdodlar yodi, faxr-u g'ururi bizning xotiramizga Alpomish timsolida jo bo'lgan.

To'qqizinchi – o'n beshinchi asrlarda ma'rifatli dunyo buxoriylar, farg'oniyilar, xorazmiylar, beruniylar, ibn sinolar, ulug'-beklarni qanchalik izzat-ikrom qilgan bo'lsa, yigirma birinchi asrda biz xalqimiz, millatimizga nisbatan ana shunday ehteromni qaytadan qo'lga kiritishimiz kerak. O'sha davrda ulug' ajdodlarimiz asos solgan va olamga dong taratgan ilmiy maktablarni zamonaviy shaklda qaytadan tiklashimiz lozim.

Kimki o'zbek nomini, o'zbek millatining kuch-qudratini, adolatparvarligini, cheksiz imkoniyatlarini, uning umum-bashariyat rivojiga qo'shgan hissasini, shu asosda kelajakka ishonchini ang-lamoqchi bo'lsa, Amir Temur siymosini eslashi kerak.

Biz Beruniylarga, Buxoriylarga, Amir Temur, Mirzo Ulug'bek, Mirzo Boburlarga voris bo'lamiz.

Insof-iymon tuyg'usi, diyonat mezoni Amir Temur hayotining mazmunini tashkil etadi. Olamning qariyb yarmiga jahongir ersa-da, u kuch-qudrat zo'rlik, zo'ravonlikda emas, aksincha, adolatda ekanini teran angladi.

Amir Temur – bizning sha'n-shavkatimiz, g'urur-iftixorimizdir.

Amir Temur va Samarqand tushunchalarini bir-biridan ayri holda tasavvur etib bo'lmaydi.

Ta'bir joiz bo'lsa, olamda turkiy va forsiy tilda so'zlovchi biron-bir inson yo'qki, u Navoiyni bilmasa, Navoiyni sevmasa, Navoiyga sadoqat va e'tiqod bilan qaramasa.

Buyuk gumanist shoirimiz faoliyati va ijodiga teran nazar tashlasak, uning da-

hosи ijtimoiy hayotning, mafkura va madaniyatning barcha sohalarini qamrab olganidan hayratga tushamiz.

Agar bu zotni avliyo desak, u – avliyolarining avliyosi, mutafakkir desak – mutafakkirlarning mutafakkiri, shoир desak – shoirlarning sultonidir.

Inson qalbining quvonch-u qayg'usini, ezgulik va hayot mazmunini Navoiydek teran ifoda etgan shoир jahon adabiyoti tariхida kamdan-kam topiladi.

Insoniy ishq-muhabbatni, mehr-u vafo, iffat, sharm-u hayo va nazokatni yonib, hassoslik bilan kuylagan Navoiyning go'-zal satrlarini o'qiganda buyuk va olijanob qalb sadolarini sezib turamiz. Bu yurak tug'yonlari, mana, oradan besh yarim asr o'tsa hamki, millionlab odamlarni haya-jonga solib kelmoqda.

Ona tiliga muhabbat, uni ulug'lash, be-qiyos boyligi va buyukligini anglash tuyg'usi ham bizning ong-u tafakkurimizga,

yuragimizga avvalo Navoiy asarlari bilan kirib kelgan.

Biz hamisha ulug' ajdodlarimiz bilan iftixor qilamiz. Ularning xotirasi hozir ham ona zaminimizni sharafga burkab turibdi.

Biz jahon ma'naviyati xazinasini boyitgan ulug' allomalar merosxo'rimiz. Ulkan madaniy, ma'naviy merosga ega miz. Dunyoda bu qadar boy merosga ega boshqa xalq ham bormi? Qonimizda ana shunday buyuklar qoni oqar ekan, biz farovon va go'zal turmush yaratish uchun beqiyos imkonimiz bor, desak bo'ladi. Ikkinchidan, e'tiqodli va mehnatkash xalqimiz bor. ...Bunday intiluvchan, irodali mehnatkash xalq bilan har qanday oliy maqsadlarni amalga oshirish mumkin.

Tarixiy xotirasi bor inson – irodali inson.

Tomirida milliy g'urur, Vatan ishqisi jo'sh urmagan odamdan jasorat kutib bo'lmaydi.

O'zlikni anglash tarixni bilishdan boshlanadi.

Inson uchun tarixidan judo bo'lismay – hayotdan judo bo'lismay demakdir.

Millatni asrash kerak, millatni asrash uchun esa uning haqiqiy tarixini o'rganish, avaylab himoyalash kerak.

Tarix – xalq ma'naviyatining asosidir.

Haqiqiy tarix «Kuch – adolatda» hikmatining naqadar to'g'riliгини isbotlaydi.

Xotirasi bo'Imagan, tarixini unutgan,
o'z ajdodlarining qadriga yetmaydigan mil-
latning istiqboli yo'q.

Bizning ajdodlarimiz, xalqimiz, qa-
dim-qadimdan o'troq yashagan millati-
mizning iligi o'troq madaniyat sharoitida
qotgan.

O'tmish bilan faxrlanish kerak, iftixor
qilish zarur, lekin biz faqat shu bilangina
chegaralanib qolishimiz mumkin emas.
Sababi – faqat o'tmish obro'si bilan
yashab bo'lmaydi.

Har bir millat, har bir xalq o'z nas-
nasabini, kelajak avlodini asrab-avaylab,
uning qadrini bilsa, unday millatning, un-
day davlatning kelajagi buyuk bo'lishi mu-
qarrar.

Ertangi kunni yorug' va saodatli ko'rmoqni istagan barcha millatlar orasida ayol zotini e'zozlash eng muqaddas tao-mildir.

Yangi mingyillikda davlatlarning, xalqlarning taqdirini moddiy boylik emas, intellektual, ya'ni ma'naviy-ma'rifiy boylik hal qiladi. Bunday boylik ustuvor bo'lgan joyga moddiy boylikning o'zi oqib kela-veradi.

Ba'zi rivojlangan davlatlar hayotini kuzatib, o'zimizniki bilan taqqoslaganda shuni ko'rish mumkinki, ular texnika, texnologiya jihatidan ilgarilab ketgan, ammo ma'naviy jihatdan-chi? Farzand o'n sakkizdan oshgach, ota-onasining uyida yashayotgani uchun ularga ijara haqi to'laydigan mamlakatlar ham bor. Ehtimol, bunday xususiyatlar ba'zi bir xalqlarga erish tuyulmas, lekin bizning millatimiz buni hech qachon qabul qilmaydi.

Mehr-oqibat, shafqat va muruvvat – xalqimizga xos eng katta boylik. Azal-azaldan ajdodlarimiz, ota-onalarimiz o'z farzandlariga or-nomusdan tarbiya bergenlar. Aqlini tanigan har bir o'zbek yigit-qizi o'zini yorug' dunyoga keltirgan, oq yuvib oq taragan, voyaga yetkazgan ulug' zotlarni bir umr boshiga ko'taradi, ularni o'z holiga tashlab qo'yishni isnod deb biladi. Tilimizda mehr-oqibat, or-nomus, andisha kabi tarjimasi boshqa tillarda topilavermaydigan so'zlar mavjudligining o'zi xalqimiz ma'naviyati nechog'li yuksak ekanidan dalolat emasmi?

Nasl-u nasabini bilmagan kishi inson sanalmaydi. Necha yillar bizni tariximizdan, dinimizdan, ma'naviy merosimizdan g'ofil etishga urindilar. Ammo biz hurriyatni orzu etishdan, hurriyat uchun kurashtidan charchamadik. Maslagimizni, nasl-u nasabimizni doimo yodda saqladik.

O'z istiqbolini aniq va ravshan tasavvur etib, o'zining tinch va farovon turmushini ta'minlash yo'lida, jahon maydonida o'ziga munosib o'rinnegallash yo'lida shaxdam qadam qo'yayotgan xalqning farzandi bo'lganimiz – barchamiz uchun katta baxtdir.

**KUCH - BILIM
VA TAFAKKURDA**

Faqatgina chinakam ma'rifatli odam inson qadrini, millat qadriyatlarini, bir so'z bilan aytganda, o'zligini anglashi, erkin va ozod jamiyatda yashashi, mustaqil davlatimizning jahon hamjamiyatida o'ziga munosib obro'li o'ren egalashi uchun fidoyilik bilan kurashishi mumkin.

Sir emaski, har qaysi davlat, har qaysi millat nafaqat yer osti va yer ustii tabiiy boyliklari bilan, harbiy qudrati va ishlab chiqarish salohiyati bilan, balki birinchi navbatda o'zining yuksak madaniyati va ma'naviyati bilan kuchlidir.

Demokratik jamiyatda bolalar, umuman har bir inson erkin fikrlaydigan etib tarbiyalanadi. Agar bolalar erkin fikrlashni o'rganmasa, berilgan ta'lim samarasi past

bo'lishi muqarrar. Albatta, bilim kerak. Ammo bilim o'z yo'liga. Mustaqil fikrlash ham katta boylikdir.

Mafkura bo'lmasa, odam, jamiyat, davlat o'z yo'lini yo'qotishi muqarrar.

Bugungi zamonda mafkura poligonlari yadro poligonlariga nisbatan ham ko'proq kuchga ega.

Tabiatda ham, jamiyatda ham vakuum – bo'shliq bo'lishi mumkin bo'lma-ganidek, mafkura sohasida ham bo'shliq vujudga kelishiga aslo yo'l qo'yib bo'l-maydi.

Jamiyatning, jamiyat ahlining mustah-kam va ravshan mafkurasi bo'lmasa, o'z oldiga qo'ygan aniq bir maqsad-muddaosi bo'lmasa, u muqarrar ravishda inqirozga yuz tutadi.

Maqsad degani – xalqni, millatni birlashtiruvchi, yo'lga boshlovchi bamisoli bir bayroq. Bu bayroq butun O'zbekiston xalqining ruhini, g'urur-iftixorini, kerak bo'lsa, qudratini, orzu-intilishlarini mujassamlash-tiradigan ulug' kuchdir. Davlatimizning, xalqimizning, el-yurtimizning maqsadi o'zining ulug'vorligi, hayotiyligi va haqqoniyligi bilan hammamizni jalb etadigan bo'lmog'i lozim. Toki, bu maqsad xalqni – xalq, millatni – millat qila bilsin, qo'limizda yengilmas bir kuchga aylansin.

Har qaysi insonda muayyan darajada intellektual salohiyat mavjud. Agar shu ichki quvvatning to'liq yuzaga chiqishi uchun zarur bo'lgan barcha shart-sharoit yaratilsa, tafakkur har xil qotib qolgan eski tushuncha va aqidalardan xalos bo'ladi. Va har qaysi inson Olloh taolo ato etgan noyob qobiliyat va iste'dodini avvalo o'zi uchun, oilasining, millati va xalqining, davlatining farovonligi, baxt-saodati, manfaati uchun to'liq baxshida etsa, bunday jamiyat shu qadar kuchli taraqqiyotga

erishadiki, uning sur'at va samarasini hatto tasavvur qilish ham oson emas. Oldimizda turgan buyuk maqsadlarga erishishda jamiyatimizning har bir a'zosi qo'shadigan hissa shu hisobdan beqiyos bo'lishi muqarrar.

Ilm-u tafakkur – kishini ezgulikka boshlaydigan beqiyos kuch. Ilm va tafakkur odamlar qalbiga nur, ongiga zиyo, xonadoniga fayz-baraka keltiradigan buyuk mo'jizadir.

Umumiy va maxsus bilimlarga ega, ongli, tafakkuri har xil «izm»lardan ozod, zamonaviy dunyoqarash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga voris bo'lgan insonlarga fuqarolik jamiyatini barpo etishga va uni yanada takomillashtirishga qodir bo'ladi.

Amir Temur bobomizning «Kuch – adolatda» degan mashhur ta'birini bugungi kunga nisbatan qo'llab aytadigan

bo'lsak, men unga qo'shimcha qilib «Kuch – bilim va tafakkurda» degan bo'lardim. Kelgusi asrda bu tamoyil yanada kuchayadi va ijtimoiy hayotning barcha jabhalarini qamrab oladi. Binobarin, xalqaro maydonda biz boshqa mamlakatlar bilan sog'lom fikr musobaqasiga, ijodiy raqobatga kirishmog'imiz lozim bo'ladi. Bizning kelajagimiz mana shu musobaqa va raqobatga qay darajada bardosh bera olishimizga bog'liq. O'ylaymanki, buning uchun millatimizning salohiyati ham, aql-zakovati ham yetarli.

Ishonch yo'q joyda shijoat, g'ayrat bo'lmaydi. Donishmand bobolarimizdan biri bejiz: «Ma'rifat – bu shijoatdir» demagan.

Aslini olganda, axloq – ma'naviyatning o'zagi. Inson axloqi shunchaki salom-alik, xushmuomaladangina iborat emas. Axloq – bu avvalo insof vaadolat tuyg'usi, iyomon, halollik degani.

Dunyodagi eng buyuk jasorat – ma'naviy jasoratdir.

Ma'naviyat insonga ona suti, ota namunasi, ajdodlar o'giti bilan birga singadi.

Ona tilining buyuk ahamiyati shundaki, u ma'naviyat belgisi sifatida kishilarni yaqin qilib jipslashtiradi.

Tabiatga yaqinlik, jonajon o'lkaning benihoya go'zalligidan bahramand bo'lish ma'naviyatga oziq beradi, kuchaytiradi.

Ma'naviyat o'z xalqining tarixini, uning madaniyati va vazifalarini chuqur bilish va tushunib yetishga suyangandagina qudratli kuchga aylanadi.

Ma'naviyat – insonning, xalqning, jamiyatning, davlatning kuch-qudratidir. U yo'q joyda hech qachon baxt-saodat bo'lmaydi.

Ma'naviyatni mustahkamlash uchun mehnat va mablag'ni ayash o'z kelajagiga bolta urish demakdir.

Ma'naviy boylik moddiy boylikdan ming bor ustun.

O'zbek millatining, o'zbek farzandlari-ning qobiliyat, zehn-zakovat, tirishqoqlik borasida boshqa hech bir millat yoki xalq-dan qolishadigan joyi yo'q. Faqat mavjud intellektual imkoniyatlarimizni to'liq ishga solishimiz, ulardan mukammal tarzda foy-dalana bilishimiz zarur.

Jamiyat taraqqiyotining asosi, uni mu-qarrar halokatdan qutqarib qoladigan yago-na kuch – ma'rifatdir.

Aql-zakovatli, yuksak ma'naviyatli ki-shilarni tarbiyalay olsakkina, oldimizga

qo'ygan maqsadlarga erisha olamiz, yurtimizda farovonlik va taraqqiyot qaror topadi.

Ma'naviyatini tiklashi, tug'ilib o'sgan yurtida o'zini boshqalardan kam sezmay, boshini baland ko'tarib yurishi uchun insonga, albatta, tarixiy xotira kerak.

Faqat bilimli, ma'rifatli jamiyatgina demokratik taraqqiyotning barcha afzalliklarini qadrlay olishini va aksincha, bilimi kam, omi odamlar avtoritarizmni va totalitar tuzumni ma'qul ko'rishini hayotning o'zi ishonarli tarzda isbotlamoqda.

Ma'naviyatning sehrli kuchi shundaki, u inson qalbida ezgulik, saxovat, mehr-muruvvat kabi oljanob fazilatlarni uyg'otadi.

Har bir avlod tarixning o'ziga tegishli sahifasini o'zi yozishi kerak.

Fikr qaramligi, tafakkur qulligi har qanday iqtisodiy yoki siyosiy qaramlikdan ham ko'ra dahshatlidir.

Faqat chinakam ma'ifatli insonlarga o'z Vatanini taraqqiy toptirishga, uni ko'z qorachig'iday asrab-avaylashga, dunyoda o'ziga munosib o'rinn egallahashga qodir bo'ladi.

Ilm olish, o'rganish aslo ayb emas, uning erta-kechi yo'q. Barchamiz butun ongli hayotimiz davomida o'qishimiz, o'rganishimiz kerak.

Jamiyatimiz mafkurasi xalqni – xalq, millatni – millat qila bilsin, qo'llimizda yengilmas bir kuchga aylansin.

Mafkuraviy oziqning mezoni haqiqat va faqat haqiqat bo'lishi zarur.

Eng dahshatlisi – fikr qaramligi, tafakkur qulligi.

Kuch – bilim va tafakkurda.

Mafkurasiz odam, jamiyat, davlat o'z yo'lini yo'qotadi.

Mafkura – o'tmish va kelajak o'rtasi-dagi ko'prikdir.

Beshafqat davr sinovlaridan omon qolgan, eng qadimgi toshyozuvlar, bitiklardan tortib, bugun kutubxonalarimiz xazinasida saqlanayotgan 20 mingdan ortiq qo'lyozma, ularda mujassamlashgan tarix, adabiyot, san'at, siyosat, axloq, falsafa, tibbiyot, matematika, fizika, kimyo, astronomiya, me'morlik, dehqonchilikka

oid o'n minglab asarlar bizning beqiyos ma'naviy boyligimiz, iftixorimizdir. Bunchalik katta merosga ega bo'lgan xalq dunyoda kam topiladi.

Bizning eng ulug' maqsadimiz, eng ulug' g'oyamiz, eng ulug' shiorimiz shuki, O'zbekistonning bitta yo'li bor: mustaqillikni mustahkamlab, istiqlolni mustahkamlab – olg'a yurish.

Mafkuramiz, tutgan yo'limiz, bor g'ayratimiz ana shu ulug'vor niyatga yo'naltirishi kerak. Xalqimizni, barcha siyosiy kuchlarni, jamoat tashkilotlarini yakdil, bir jon, bir tan qiladigan g'oya ham aslida shu.

Mafkura sohasida bo'shliq, vakuum bo'lmaydi.

Agar o'z g'oyang bo'lmasa, sening yurtingda chet g'oya kelib hukmronlik qiladi.

Milliy g'oya xalqning milliy manfaatlaridan kelib chiqadi va uni o'zida ifoda etadi.

Hozirgi zamondagi eng katta xavf – insonlarning qalbi va ongini egallash uchun uzlusiz davom etayotgan mafkuvaviy kurashdir.

Endilikda yadro maydonlarida emas, balki mafkura maydonlarida bo'layotgan kurashlar ko'p narsani hal qiladi.

Mening nazarimda, odamning qalbida ikkita kuch – bunyodkorlik va vayronkorlik hamisha o'zaro kurashadi.

Biz, barcha ma'rifiy mamlakatlarda bo'lganidek, g'oyaga qarshi g'oya bilan kurashish tarafdomiz.

Biz kishilar dunyoqarashini boshqarish fikridan yiroqmiz, balki biz odamlarning tafakkurini boyitish, uni yangi ma'no va mazmun bilan to'ldirish tarafдоримиз.

Erkin fuqaro – ongli yashaydigan, mustaqil fikrga ega bo'lgan shaxs manaviyatini kamol toptirish bizning bosh milliy g'oyamizdir.

Qayerdaki mafkuraviy bo'shliq vujudga kelsa, o'sha yerda begona mafkura hukmonlik qilishi tayin.

Bugun hayotimizda erishilgan eng katta yutug'imiz, yangilanishning eng yorqin namunasi – bu jamiyatimizning mafkurasida, keng omma dunyoqarashida, yurtimizda yashayotgan barcha insonlarning ong-u shuurida, tafakkurida sodir bo'layotgan ijobiy siljishlar, o'zgarishlardir.

Odamdan bu dunyoda qilgan savob va ezgu ishlarigina qoladi.

Insoniyat qadam qo'yan yangi – XXI asr globallashuv asri, taraqqiyot asri, faqat intellektual jihatdan yuksak rivojlangan davlatlargina dunyoda ustuvor mavqe egalaydigan davr bo'lishi barchamiz uchun ayon.

**MILLYY
QADRIYATLAR –
MILLATNING
RUHI**

Islom – ota-bobolarimizning dini – mu-sulmonlarning ongi, turish-turmushining mohiyati, hayotining o'zidir.

Din odamzotni hech qachon yomon yo'lga boshlamaydi. Din bu dunyoning o't-kinchi ekanini, oxiratni eslatib turadi, odam bolasini hushyor bo'lishga, harom yo'llar-dan uzoq yurishga, yaxshi bo'lishga, yax-shi iz qoldirishga undab turadi.

Islom dini – bu ota-bobolarimiz dini, u biz uchun ham iymon, ham axloq, ham diyonat, ham ma'rifat ekanligini unutmaylik. U quruq aqidalar yig'indisi emas.

Xalqimizning ming yillik tarixini, bu-gungi ma'naviy hayotini, din-u diyonati-mizni muxtasar ifodalab aytish mumkinki, Olloh bizning qalbimizda, yuragimizda.

Dinga hurmat va e'tiqod biz uchun o'lmas qadriyatdir.

Qadim-qadimdan bola tarbiyasiga islom dinining ta'siri juda kuchli bo'lgan. Chunki biz o'z dinimizni qadrlaymiz, unga suyanamiz. Nima uchun deganda, sog'lom odam sog'lom fikrlaydi, sog'lom fikrlaydigan odamgina Xudoga iymon keltiradi, e'tiqodi sog'lom bo'ladi. Shunday ekan, sog'lom avlod tarbiyasi din uchun ham juda ahamiyatli.

Yaxshi odam har kuni e'tiqodini almashtirmaydi. E'tiqod va iymon bir libos emaski, bugun bunisini yechib tashlab, ertaga yangisini kiysang.

Mening tushunishimcha, Olloh yagona. Har bir din uni o'zicha ko'radi va talqin qiladi.

Men iymoni baquvvat odam deganda,
avvalo, vijdonli, halol bilan haromning far-qiga boradigan, birovning haqidan hazar qiladigan, birovga nohaq ozor bermaydigan insonlarni ko'z oldimga keltiraman.

Hayot paydo bo'lganidan buyon inson
Ona siy়mosi oldida hamisha ta'zim qiladi.
Ayolni tabiatning tengsiz mo'jizasi deb
biladi, uni e'zozlab yashaydi.

Inson dunyoga yaxshi ish qilish, yaxshi
iz qoldirish uchun keladi.

Mening komil ishonchim shuki, savob
ishni har kim qilishi kerak, savob ishni har
kun qilish kerak.

Bu umr, bu hayot – bamisoli Amudaryo suvidek tez oqib o'tib ketadi. Shu

qisqa hayotda insondan, siz bilan bizdan faqat ezgu ishlar, oqil va sog'lom farzandlar, ko'rkam imoratlar, go'zal bog'lar, xullas, yaxshi nom, yaxshi xotira qolmog'i darkor.

Madaniyat degan so'zni keng ma'noda tushunish kerak. O'z vaqtida ishlab, o'z vaqtida dam olish – bu ham madaniyat. Quriladigan uyni guvaladan emas, pishiq g'ishtdan mustahkam qilib qurish – bu ham madaniyat. O'z uyi, o'z mahallasining tozaligi va obodonchiligiga e'tibor berish ham – madaniyat.

Ayolni ulug'lamoq – oilani, Vatanni, hayotni ulug'lamoq demakdir.

Oila haqida so'z yuritar ekanmiz, avvalo, ko'z o'ngimizda ona siymosi shakllanadi. Nima deganda, oila muqaddasligini ta'minlovchi birinchi omil – Ona, ahli ayol-

ning pokizaligi, oqilaligi, mehr-u muruvvati,
sadoqati va vafodorligidir.

Odamning qalbida neki oljanob tuyg'ular
mavjud bo'lsa, ular avvalo Onadandir.

Ona tilidagi mehr-muhabbat, nasliy
tuyg'ular va orzular go'dakning jism-u jo-
nida ildiz qoldiradi.

Inson so'zi Ona, Vatan degan kalomlar
kabi muqaddasdir.

Ko'hna tariximiz, milliy qadriyatlarini-
miz, buyuk ajdodlarimiz haqida gapir-
ganda birinchilardan bo'lib ulug' mutafak-
kir shoir Alisher Navoiy hazratlari ko'z
oldimizga keladi. Chunki bu mo'tabar zot
millatimiz sharafini ko'klarga ko'targan,
yurtimiz dovrug'ini butun olamga taran-
num etgan.

Imom al-Buxoriy hazratlari nafaqat o'zbek xalqi, balki butun musulmon ola-mining faxr-iftixoridir. Ul tabarruk zotning hayoti tom ma'nodagi ilmiy va insoniy jasorat, bukilmas iroda, so'nmas e'tiqod timsolidir.

Ahmad al-Farg'oniyning olamshumul merosi dunyo madaniyati va ma'rifati xazinalaridan biri bo'lib, milliy salohiyatimiz, milliy tafakkurimiz ko'lami va qudratining isbotidir.

**O'ZBEKISTON –
YAGONA VATAN**

Mustaqil O'zbekiston davlati, o'z taqdirini o'z qo'lliga olib, yangi hayot, yangi jamiyat qurishga, kelajagini jahon hamjamiyatining uzviy bir qismi sifatida ko'rishga azm-u qaror qilgan zahmatkash xalqimiz o'zining fidoyi mehnati bilan dunyoda hech kimdan kam bo'lmay, taraqqiy topgan mamlakatlar qatoridan o'rin olib, tinch, farovon va osuda hayot kechirishga haqlidir.

Hayot bor ekan, davlat, el-yurt bor ekan, shu erkin, osuda hayotni ko'rolmaydigan, hasad va fitna bilan yashaydigan, zo'ravonlik bilan o'z hukmronligini o'rnatishga, xalq tinchini buzishga urinadigan yovuz kuchlar hamisha bo'ladi.

Bu – hayot. Bu – hayotning achiq haqiqati. Uni hech kim inkor etolmaydi. Buni nafaqat o'z tariximiz va

hayotimizda, balki boshqa xalqlar tarixi va hayoti misolida ham ko'rish mumkin.

Hayot bor ekan, davlat, el-yurt bor ekan, o'zing tug'ilib o'sgan, ota-bobolaring xoki yotgan, ertaga farzandlaring kamol topadigan tuproqning har bir qarichini muqaddas bilib, uni himoyalash, zarur bo'lса, bu yo'lda jon fido etishga tayyor turish kerak.

Har qaysi el, har qaysi yurt chetdan keladigan yovuz ofatdan ko'ra, o'z ichidan chiqadigan sotqin, iymonsiz, o'zining manfaatini hamma narsadan ustun qo'yadigan, kerak bo'lса, eng yaqin kishilarini ham sotadigan, o'zini o'stirgan, voyaga yetkazgan Vataniga qo'l ko'tara-digan qabih kimsalardan nihoyatda ehtiyyot bo'lishi kerak. Bunday kuchlar, razil shaxslarning kibr-u havosi, manfur maqsadlari el-yurt tinchligi va taraqqiyotiga qanday xavf-xatar ekanini bugungi hayotimizda ko'rib turibmiz.

El-yurt va davlat uchun, uning taqdiri va kelajagi uchun qayg'uradigan, odamlarning ezgu niyatlarini o'ziga oliy maqsad qilib qo'ygan, elim deb, yurtim deb yonib yashaydigan, har qanday vaziyatda ham xalqni birlashtirib, turli balo-qazolardan asrash uchun safarbar eta oladigan shaxslargina tarixda o'chmas nom qoldiradi. Bu – haqiqat.

Tomirida milliy g'urur, Vatan ishqini jo'sh urmagan odamdan jasorat kutib bo'lmaydi. Biz shunday muhit yaratishimiz kerakki, yurtimizning har burchagida, har bir fuqaro qiyofasida ozod va obod Vatandan faxrlanish hissi ko'zimizni yashnatib tursin.

Jahon – keng, dunyoda mamlakat ko'p, lekin bu olamda betakror ona yurtimiz, O'zbekistonimiz yakka-yu yagona. Bu go'zal yurt, bu muqaddas zamin faqat bizga ato etilgan. Mana shu ulug' tuyg'u

har birimizning dilimizga jo bo'lishi, hayotimiz mazmuniga aylanishi lozim.

O'zbekiston – kelajagi buyuk davlat. Bu – mustaqil, demokratik, huquqiy davlatdir. Bu – insonparvarlik qoidalariiga asoslangan, millati, dini, ijtimoiy ahvoli, siyosiy e'tiqodidan qat'i nazar, fuqarolarining huquqlari va erkinliklarini ta'minlab beradigan davlatdir.

Biz mehr va muhabbatni, sadoqat va fidoyilikni munis onalarimizdan, bebaaho Vatanimizdan olamiz. Va bizning ham jamiiki ezgu niyatlarimiz, xayrli ishlarimiz ularga atalgandir.

O'zbekiston – muqaddas Vatan. Otabobomiz xoki yotgan yer. O'zimiz yotadigan yer. Farzandlarimizni shu zaminga sadoqat ruhida tarbiyalash, ularning qalblarida shu muborak zaminning har bir qarichiga mehr-u muhabbat uyg'otish –

bugungi kunning eng ustuvor fazilatlaridan biriga aylanayotganligi hammamizni quvontiradi.

Bu aziz Vatan – barchamizniki. Uning baxt-saodati, yorug' istiqboli, farovon kela-jagi uchun yashash, kurashish, kerak bo'lsa, jonni fido qilish shu muqaddas zaminda yashayotgan har bir inson uchun baxtdir.

Bir narsani hech kim va hech qachon unutmasligi kerak – O'zbekiston Ollohnning nazari, mehri tushgan, fayz va baraka ato etilgan betakror zamindir. Bizning qonimizga, suyak-suyaklarimizga kirib borgan buyuk ajdodlarimiz, avliyomutafakkirlarimiz, fozil-u ulamolarimiz nasihatlari, o'gitlari, ulug' meroslari bizga kuch-quvvat va ertangi kunimizga ishonch bag'ishlaydi.

Toki, yurtimiz go'zal, fayzli, erkin va adolatli yurt bo'lsin. Toki, bizdan elga foydali yodgorliklar qolsin, bog'-rog'larimiz

qolsin, qalbni poklaydigan ibratli so'zlar qolsin. Toki, bizdan olis avlodlarga ozod va obod Vatan qolsin.

Ona zaminimiz – boyligimizning, mustaqilligimizning va go'zal kelajakka ishonchimizning asosiy manbaidir.

Hammamiz shu tuproqning suvini ichganmiz, non-tuzini yeganmiz. Hammamiz o'zimizni o'zbek sanaymiz. O'zbekligimizdan faxrlanamiz, g'ururlanamiz.

Toshkent – Sharq darvozasi, deb nom olgan, ulkan siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy mavqega ega bo'lgan, fan, madaniyat, ijod, ilm-ziyo salohiyati yuksak ravnaq topgan, butun jahon miqyosida tan olingan mamlakatimizning bosh shahridir.

Buxoro qadim-qadimdan sheryurak bahodirlar, mard pahlavonlar yurti bo'lib

kelgan. Bugun dunyo miqyosida e'tirof eti-layotgan o'zbek milliy kurashining vatanı ham mana shu zamindir.

Surxon vohasi haqida gap borar ekan, avvalambor, bir tomoni archazor tog'lar, bir tomoni bepoyon dalalardan iborat go'zal, quyoshli bir o'lka, shu o'lkada yashayotgan, o'zining kuch-qudratiga ishongan, o'ziga to'q el-yurt ko'z o'ngimizda namoyon bo'ladi. Mana shu go'zal, har tomonlama betakror yurtda yashaydigan mehnatkash, bag'rikeng xalqni, ochiq ko'ngil, qalbi qaynoq odamlarni tasavvur etamiz.

Toshkent viloyati deganda, ko'z oldimizda Chotqol, O'gam, Chimyon kabi tog'-lari, serhosil dalalari, ulkan sanoat korxonalar, zamonaviy shaharlari, fayzli qishloqlari, so'lim bog'-rog'lari bo'lgan go'zal bir voha namoyon bo'ladi.

Qashqadaryo – buyuk Vatan ichra yana bir aziz vatanimdir.

Qashqadaryo – mamlakatimizning ko'p-ko'p tabiiy zaxiralari joylashgan hududlaridan biri, ulkan imkoniyatlarga ega bo'lgan, go'zal va betakror, Ollohnning nazari tushgan makondir. Va o'z yurtini obod etib, shu vohaga sadoqat bilan yashayotgan mard va jasur insonlar Vatanidir.

Samarqand – xalqimiz, millatimiz dovrug'ini butun dunyoga taratgan, mingming yillik tarixga ega ilohiy maskanimizdir.

Navoiy viloyati deganda, bu go'zal vohaning betakror tabiatи, cheksiz cho'l va dalalar, bepoyon yaylovlар bilan birga, ulkan sanoat mintaqasi ko'z o'ngimizda namoyon bo'ladi.

Sirdaryo tarixi – xalqimiz tarixinining uzviy bir qismi sifatida uzoq va qadimiydir.

Andijon deganda, ko'z o'ngimizda buyuk inson, ulkan shoir va mutafakkir, davlat arbobi, temuriylar avlodi Zahiriddin Muhammad Bobur gavdalanadi. Bobur biz uchun tom ma'nodagi buyuk madaniyat, oliy darajadagi sharqona odob va axloq timsolidir.

Farg'ona viloyati respublikamizning tayanch tog'laridan biri hisoblanadi.

Namangan xalqi o'ziga xos xususiyatlarini, o'z tarixi, an'ana va urf-odatlarini, betakror shevasini asrlar mobaynida saqlab kelmoqda.

Bu xalq o'zining mehnatsevarligi, odamiyligi, xushmuomalasi, mehr-oqibati bilan kishida havas uyg'otadi. Namanganliklar hatto murg'ak farzandini ham «sen» demaydi, «siz»lab gapiradi.

Jizzax vohasining go'zal va betakror go'shalarini, Baxmal va Zomin manzara-

larini, Forishning baland tog'larini bir bor ko'rgan kishi, bu joylarga maftun bo'lib qolishi muqarrar.

O'zbekistonning istiqboli – Qoraqalpog'istonning istiqboli, Qoraqalpog'istonning istiqboli – O'zbekistonning istiqboli, desak, xato bo'lmaydi.

Xorazmnинг shonli tarixi bizda o'tmish merosimiz bilan haqli ravishda faxrlanish tuyg'usini uyg'otadi. Chunki Xorazm tarixi o'zbek davlatchilik tarixining uzviy qismidir, uning qudrati va qadimiyligi timsolidir.

Qadimiy va tabarruk Shahrisabz zaminini g'oyat qutlug' maskandir. Jahon madaniyati betimsol namoyandalarining zuvalasi mana shu tuproqdan olingan. Lekin bu el-yurtni butun dunyoga mashhur etgan, dong'ini taratgan zot, shubhasiz, sohibqiron Amir Temur bobomizdir.

Biz barchamiz – o'zbek xalqi farzандлari, og'ир sinovlarda o'зaro birlashib, ahil bo'lib, qo'lни qo'lga berib, yelkadosh bo'lib, haqiqat uchun kurashda chiniqdik. Endi bu xalqni hech qachon yengib bo'lmaydi.

O'zbeklardek vatanni sevадиган, yur-tiga bog'langan xalq yo'q jahonda. Bun-day tanti xalqni to'g'ri yo'lga boshlash, unga yetakchi bo'lishning o'zi katta baxt!

Amir Temur bobomizning ta'biri bilan aytganda, xalqимиз, millatимизning dard-lariga darmon bo'lmoq barchamizning mu-qaddas burchimizdir.

Millat, Vatan, xalq istiqboli degan muqaddas tushunchalar hamma vaqt qalbимизning to'ridan joy olib, har birimizning hayotимизда, ongимизда charx urib turishi darkor.

Vatan hissi, Vatan tuyg'usi barcha narsadan qadrliroqdir.

Vatanim nima berdi deb emas, balki men Vatanimga nima bera oldim, uning tinchligi, farovonligi, kelajagi yo'lida nima ish qildim, deb yashash kerak.

Vatanni asl farzandlarigina himoya qila oladi.

Bugun barchamizning ildizimizni chambarchas bog'laydigan bir tushuncha borki, bu – mustaqil O'zbekistondir! Kerak bo'lsa, O'zbekistonning istiqlolli va istiqboli uchun hammamiz jonimizni fido qilamiz, O'zbekistonimiz, asriy zulmatdan xalos bo'lgan jabrdiyda Vatanimiz biz uchun hamma narsadan ulug'roq va ustunroqdir.

Har qanday mamlakatning taraqqiyoti va dunyodagi obro'-e'tibori, avvalo, shu el-yurda qaror topayotgan tinchlik-osoyishtalikka, shu yerda yashaydigan barcha millat va elatlarning totuvligiga bog'liq. Shu ma'noda, biz, eng katta boyligimiz – bu mamlakatimizdagi tinchlik, millatlar va fuqarolar totuvligidir, deb doimo faxr-u g'urur bilan takrorlaymiz.

Insonning eng ustuvor va muqadas huquqlaridan biri bu – tinch yashash huquqidir. Davlat va jamiyatning burchi ana shu huquqni barcha qonuniy vositalar bilan kafolatlab berishdir. Bu huquqni amalga oshirish – davlat va jamiyatni demokratiyalashtirishning eng muhim shartidir. Demokratianing insonparvarligi shu bilan belgilanadi.

Bizning mamlakatimiz – ko'pmillatli mamlakat. Ularning tinch-totuv, baham-

jihat va ahil yashab mehnat qilayotgani – bizning ulkan boyligimiz.

Biz ona O'zbekiston istiqlolini, uning sha'n-u shavkatini qanday himoya etishni ota-bobolarimizdan meros qilib olishimiz va uning himoyasiga hamisha tayyor turmog'imiz darkor.

Vatanni himoya qilish – O'zbekiston har bir fuqarosining muqaddas vazifasidir.

O'zbekiston davlati besh tamoyilga amal qilmoqda. Birinchi tamoyil – iqtisodning mafkuradan to'la xoli bo'lishi. Ikkinchisi – davlat – bosh islohotchi, ya'ni biz o'tish davrida iqtisodiyotning boshqarilishi tarafborimiz. Uchinchi tamoyil – qonunning ustuvorligi. To'rtinchisi – kuchli ijtimoiy siyosat. Chunki bizda aholining 48–50 foizini 18 yoshgacha bo'lgan bo-

lalar tashkil qiladi. Beshinchı tamoyil – barcha siyosiy va ijtimoiy jarayonlarga bosqichma-bosqich o'tishdir.

O'zbekistonning o'ziga xos yangilanish va taraqqiyot yo'lli quyidagi uchta muhim shartga asoslanadi:

- umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik;
- milliy an'analar, din va madaniyatni qayta tiklash va mustahkamlash, xalqimiz ma'naviy merosini rivojlantirib, uni hozirgi zamon sivilizatsiyasi yutuqlari bilan boyitish;
- va nihoyat, inson o'z salohiyati va iste'dodini erkin ravishda namoyon qila olishi uchun sharoit yaratish.

O'zbekiston – kelajagi buyuk davlat, deb ta'kidlamoq uchun barcha asoslar bor. Respublikada hamma narsa: tabiiy boyliklar, unumdor yer, qudratli iqtisodiy va ilmiy-texnikaviy, insoniy va ma'naviy salohiyat mavjud. Eng muhimi – bu di-yorda mehnatsevar va iste'dodli xalq yashaydi.

Mustaqillikni men juda sodda tushunaman. Uning ma'nosi juda oddiy. Mustaqillik degani shuki, bizlar – asrlar osha birovlarining og'ziga qarab yashagan xalq, nihoyat, o'z taqdirimizni, hayotimizni, kela-jagimizni o'z qo'llimizga oldik. Eng muqaddas vazifa – shu buyuk ne'matni qo'lidan bermaslik.

Mustaqillik taqdirimizni o'z qo'llimizga olish, bunyodkor xalqimizning kuch-qudratidan, O'zbekiston atalmish betakror va saxovatli zaminning ulkan salohiyatidan to'liq va oqilona foydalanish uchun, muqaddas Vatanimizga butun borlig'imizni baxsh etish uchun, millatimiz va davlatimizning jahon hamjamiyatidan munosib o'rinn olishi uchun shart-sharoit yaratgani bilan azizdir.

O'z taqdirini o'z qo'liga olgan, erkinlik va mustaqillik havosidan bir bora ko'ksini to'ldirib nafas olgan, tanlangan taraqqiyot

va farovonlik yo'llining to'g'riliqiga ishonch hosil qilgan har qaysi odam va butun bir xalq hech qachon o'z e'tiqodidan qaytmaydi.

Biz uchun mustaqillik – eng avvalo, o'z taqdirimizni qo'lga olish, o'zligimizni anglash, milliy qadriyatlarni, urf-odatlarimizni tiklash, hammamiz uchun mo'tabar shu zaminda, har bir xonadonda tinchlik-osoyishtalikni, barqarorlikni saqlashdir. Aziz Vatanimizda adolat, insof, din-u diyonat, mehr-u oqibatni qaror toptirishdir.

Istiqlolni himoyalash, uni qadrlash, ulug'lash va unga xizmat qilish milliy ongimizga, aqidamizga aylansagina bizni tangan yo'limizdan hech qanday kuch qaytarolmaydi, qaddimizni bukolmaydi.

Bizdan keyin keladigan ko'p-ko'p avlodlar, albatta, mustaqillikka erishganimizni hayot mezonlari bilan o'lchab, unga o'z bahosini beradi.

Lekin bugun vijdonimiz oldida hisob berib aytadigan bo'lsak, bunga kim qaysi ko'z bilan qaramasin, O'zbekiston mustaqilligi ko'p ming yillik tariximiz sahifalariga zarhal harflar bilan yoziladigan buyuk tarixiy voqea bo'lib qolishi muqarrar.

Bu haqiqatni hech kim, hech qachon inkor etolmaydi va inkor etishga haqqi ham yo'q.

Bir haqiqat barchamiz uchun ayon bo'lishi kerak: hushyorlik, ogoh bo'lib yashash – bu bir kunlik yoki bir oylik mavsumiy masala emas, balki kundalik ish, kundalik amaliy harakat bo'lishi lozim.

Hayotda o'zidan biron-bir iz, yaxshi nom qoldirish tuyg'usi odamni kuch-quvvatga to'lgan, navqironlik paytida ham, keksaygan chog'ida ham tark etmaydi. Hayotga muhabbat, hayotga tashnalik hissi odamzot qalbidan bir umr o'chmaydi.

Inson ba'zan o'z taqdiridan, omadidan, kundalik hayotidan norozi bo'lishi mumkin. Lekin u hech qachon, hech qanday vaziyatda o'z Vatanidan xafa bo'lishi, kimgadir zarda qilib, qandaydir alam bilan, el-yurtiga nisbatan xiyonat yo'liga o'tishi mutlaqo g'ayriinsoniy, g'ayritabiyy holat deb bilaman.

O'zbek xalqi hech qachon hech kimga qaram bo'lmaydi.

Xalqqa va Vatanga sadoqat ota-onaga sadoqatdan boshlanadi. Ota-onasi rozi insondan Xudo ham rozi.

Butun umrini iymon va e'tiqod, vatanparvarlik va insonparvarlik, poklik va halollik, ilm va ma'rifat, adolat va diyonat yo'lida fido etgan zotlarning mo'tabar xoklari makon topgan zamingina mu-

qaddasdir. Agar shunday insonlar bo'lmasa, ular dahosining nafasi sezilib turmasa, har qanday zamin oddiy tuproq bo'lib qolaveradi.

Bugun barchamizning ildizimizni chambarchas bog'laydigan buyuk bir tushuncha borki, bu – mustaqil O'zbekistondir!

Har bir avlod el-yurtining tarixini va obro'yini o'zining farzandlik muhabbati va e'tiqodi, sadoqati va bunyodkorligi, mato-nati va mardligi bilan barpo etadi.

Inson, avvalo, oilasiga, xalqiga, Vatanga sadoqatli, vafodor bo'lishi zarur.

Mamlakatimiz tuprog'ida yashab turgan va o'zini vatanparvar deb hisoblagan har bir kishi uning yaxlitligi va birligini asrab-avaylashi shart.

Ey ulug' O'zbekistonning navqiron avlod! Sizning bu hayotda orzu-intilishingiz, ko'zlagan maqsadingiz, qiladigan ishlar ringiz ko'p. Lekin hech qachon unutmangki, sizning eng buyuk, eng muqadas vazifangiz – yurtimiz istiqlolini, xalqimiz erk-u ozodligini ko'z qorachig'iday asrash, uning xavfsizligini himoyalashdir.

MUNDARIJA

Sog'lom avlod – O'zbekiston kelajagi	3
O'zbekiston yoshlari dunyoda hech kimdan kam emas	15
Sport – sog'lomlik va komillik garovi	25
Biz kimmiz, qanday buyuk zotlarning farzandimiz?	35
Kuch – bilim va tafakkurda	47
Milliy qadriyatlar – millatning ruhi	63
O'zbekiston – yagona Vatan	71

ISLOM KARIMOV

**YOSHLARIMIZ – XALQIMIZNING
ISHONCHI VA TAYANCHI**

Toshkent «Ma'naviyat» 2006

To'plovchi *A. Erkayev*

Mas'ul muharrir *M. Qarshiboyev*

Nashriyot muharriri *U. Qo'chqorov*

Musavvirlar: *M. A'lamov, G. Shoabdurahimova*

Musahhihlar: *S. Abdusamatova, O. Bozorova*

Texn. muharrir *T. Zolotilova*

Kompyuterda sahifalovchi *Sh. Sohibov*

Terishga 20.03.2006-y.da berildi. Bosishga 05.04.2006-y.da ruxsat etildi. Bichimi 70x90^{1/32}. Arial garniturası. Ofset bosma usulida bosildi. Sharṭli b.t. 3,51. Nashr t. 1,99. 17000 nusxa. Buyurtma №2531. Narxi sharṭnoma asosida.

«Ma'naviyat» nashriyoti. Toshkent, Buyuk Turon, 41-uy. Sharṭnoma 17–06.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasida chop etildi.
700083. Toshkent, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy. 2006.

K 25

Karimov, Islom.

Yoshlarimiz – xalqimizning ishonchi va ta-yanchi/ I. Karimov. –T.: «Ma’naviyat», 2006. – 96 b.

BBK 66.5(5U)

Monavie